

Sygn. akt IV RC 326/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 września 2015 roku

Sąd Rejonowy Białymstoku Wydział IV Rodzinny i Nieletnich w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Elżbieta Dorota Cylwik

Protokolant st.sekr.sądowy Agnieszka Masłowska

po rozpoznaniu w dniu 2 września 2015 roku w Białymstoku

sprawy z powództwa J. K.

przeciwko P. K.

o ustalenie ustania obowiązku alimentacyjnego

I. Ustala ustanie z dniem 2 września 2015 roku obowiązku alimentacyjnego powoda J. K. wobec pozwanego P. K. uregulowanego wyrokiem Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 19 września 2007 roku w sprawie V RC 317/07 na kwotę 450 (czteryście pięćdziesiąt) złotych miesięcznie

II. Odstępuje od obciążania pozwanego kosztami postępowania.

Sygn. akt. IV RC 326/15

UZASADNIENIE

J. K. wniósł o ustalenie ustania jego obowiązku alimentacyjnego wobec P. K., z chwilą gdy ukończył on szkołę zawodową i podjął pracę zarobkową. Podniósł, iż pozwany uzyskał zawód elektryka i pracuje w prywatnej firmie. Mieszka razem z matką, z którą prowadzi wspólne gospodarstwo. Powód natomiast ma na utrzymaniu dorosłego syna i małoletnią córkę, którzy nadal się uczą (k. 3-5).

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa. Podniósł, iż aktualnie nie pracuje, pozostaje osobą bezrobotną. Rozpoczął naukę w szkole policealnej, co pozwoli mu na zdobycie dodatkowego wykształcenia. Nie jest w stanie podjąć pracy zarobkowej, odbywa jedynie bezpłatne praktyki w wymiarze do kilku godzin dziennie. Mieszka razem z matką i bratem, który również nie pracuje i nadal się uczy. Zdaniem pozwanego, sytuacja majątkowa ojca pozwala mu prowadzić wysoki standard życia. W przypadku pozbawienia pozwanego alimentów ciężar jego utrzymania będzie spoczywał wyłącznie na jego matce (k. 22-25).

Sąd ustalił, co następuje:

Pozwany P. K. (ur. (...)) pochodzi ze związku małżeńskiego powoda J. K. i A. K. z d. D. (odpisy skrócone aktu urodzenia i aktu małżeństwa k. 3-5 akt Sądu Okręgowego w Białymstoku, sygn. I C 421/04),

Sąd Rejonowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 8 stycznia 2003 roku w sprawie V RC 1260/02 zasądził od J. K. na rzecz P. K. alimenty w wysokości 350 zł miesięcznie (k. 18 akt Sądu Rejonowego w Białymstoku, sygn. akt V RC 1260/02). Wyrokiem Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 24 maja 2004 roku w sprawie I C 421/04 związek małżeński J. K. i A. K. został rozwiązany przez rozwód (k. 32 akt Sądu Okręgowego w Białymstoku, sygn. I C 421/04). Alimenty w dotychczasowej wysokości po 350 złotych miesięcznie zostały podwyższone do kwoty 400 zł miesięcznie. Następnie

Sąd Rejonowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 19 września 2007 roku w sprawie V RC 317/07 podwyższył zasądzone alimenty na rzecz P. K. do kwoty 450 zł miesięcznie (k. 38 akt Sądu Rejonowego w Białymstoku, sygn. V RC 310/07).

P. K. w dacie ostatniego orzeczenia w przedmiocie alimentów miał 13 lat. Pozostawał pod pieczęą matki. Był uczniem pierwszej klasy gimnazjum. Mieszkał z matką i młodszym bratem.

Powód J. K. miał 36 lat, pracował jako funkcjonariusz straży granicznej z deklarowanym wynagrodzeniem 2.385 zł miesięcznie. Zawarł nowy związek małżeński, z którego spodziewał się dziecka.

A. K. miała 38 lat, z zawodu położna. Pracowała w prywatnej firmie jako sprzątaczką z wynagrodzeniem ok. 680 zł miesięcznie.

P. K. ma obecnie 21 lat, z zawodu elektryk. Nie pozostaje w związku małżeńskim, nadal mieszka z matką i młodszym bratem. Od dnia 15 stycznia 2015 roku jest zarejestrowany jako osoba bezrobotna (k. 27). Poszukuje pracy, uczęszcza na praktyki celem przyuczenia do zawodu. Z tego tytułu otrzymuje miesięcznie ok. 800 – 1.000 zł. Przeznacza 500 zł miesięcznie na utrzymanie mieszkania. Posiada samochód G.z 1999 roku zakupiony za kwotę 9.500 zł. Szkołę zawodową ukończył w wieku 19 lat, nie zdał matury i nie podchodził do egzaminu poprawkowego. Pozostaje słuchaczem w szkole policealnej, chce zdobyć zawód technika BHP. Przewidywany czas ukończenia nauki to 30 stycznia 2017 roku (k. 28). Jest ogólnie zdrowy, nie przyjmuje na stałe leków.

J. K. ma 44 lat. Obecnie jest na emeryturze, miesięcznie z tego tytułu otrzymuje 2.800 zł. Dorywczo podejmuje się pracy zarobkowej, jednak osiągany z tego dochód jest niewielki. Przez osiem miesięcy zarobił 2.000 zł. Pozostaje w związku małżeńskim, z którego ma córkę w wieku 9 lat. Żona pracuje jako księgowa, małżonkowie mają ustanowioną rozdzielność majątkową. Oprócz pozwanego i córki na jego utrzymaniu pozostaje również syn M. w wieku 19 lat, na którego płaci zasądzone alimenty w wysokości 450 zł miesięcznie. Pozostaje pod opieką poradni ortopedycznej, jednak nie przyjmuje na stałe leków. Posiada samochód, na który przeznacza 400-500 zł miesięcznie.

A. K. ma 46 lat, pracuje w (...) z wynagrodzeniem 1.600 – 1.700 zł miesięcznie. Przyjmuje leki, przeznacza na to kwotę 50 – 100 zł miesięcznie. Koszt utrzymania mieszkania wynosi 640 zł miesięcznie. Do tego dochodzą koszty zakupu biletów miesięcznych, opłaty za telefon czy internet. Spłaca pożyczkę w wysokości 400 zł miesięcznie. Nie otrzymuje zasiłków wypłacanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie (zaświadczenia, k. 32). Korzysta z pomocy finansowej rodziców.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 138 k.r.o. w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Dla stwierdzenia, czy nastąpiła zmiana stosunków w rozumieniu art. 138 k.r.o., należy brać pod uwagę, czy istniejące warunki i okoliczności – na tle sytuacji ogólnej – mają charakter trwały, dotyczą okoliczności zasadniczych, ilościowo znacznych i wyczerpują te przesłanki, które w istotny sposób wpływają na istnienie czy zakres obowiązku alimentacyjnego. Zmiana orzeczenia dopuszczalna jest tylko w razie zmiany stosunków powstałych po jego wydaniu, a jej ustalenie następuje poprzez porównanie stosunków obecnych z warunkami i okolicznościami uprzednio istniejącymi (uchwała Sądu Najwyższego III CZP 91/86 z dnia 16 grudnia 1987r, OSNC 1988/4/42, M.P.1988/6/60).

Zmiana wyroku lub umowy, którą ma na względzie art. 138 k.r.o., może polegać między innymi na stwierdzeniu ustania obowiązku alimentacyjnego, wobec odpadnięcia którejś z przesłanek uzasadniających ten obowiązek, czy to po stronie uprawnionej czy to po stronie zobowiązanej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 1999 roku, sygn. akt I CKN 1292/98).

Zgodnie z art. 133 § 1 i 3 k.r.o. rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Rodzice mogą uchylić się od świadczeń alimentacyjnych względem dziecka pełnoletniego,

jeżeli są one połączone z nadmiernym dla nich uszczerbkiem lub jeżeli dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się.

Osiągnięcie samodzielności przez dziecko, w rozumieniu art. 133 § 1 k.r.o., zakłada zdobycie przez nie odpowiadających jego uzdolnieniom i predyspozycjom kwalifikacji zawodowych. Rodzice winniłożyć na utrzymanie i wykształcenia także pełnoletniego dziecka, zdobywającego kwalifikacje zawodowe, odpowiadające jego uzdolnieniom i predyspozycjom, np. uczącego się w szkole pomaturalnej lub studiującego na wyższej uczelni. Warunkiem jest tylko, by był to czas rzeczywistej nauki (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 1998 roku, sygn. akt I CKN 898/97).

Wprawdzie z przedłożonych zaświadczeń wynika, iż pozwany uczęszcza do szkoły policealnej, to jednak w stanie faktycznym sprawy nie budzi wątpliwości to, że P. K. jest osobą samodzielną w rozumieniu art. 133 § 1 k.r.o. Pozwany ukończył szkołę zawodową przeszło trzy lata temu, zdobył zawód elektryka. Nie zdał matury i nie przystąpił do egzaminu poprawkowego. Pozwany podał, że obecnie szuka pracy. Niemniej jednak od ponad dwóch lata uczęszcza na praktyki celem przyuczenia do zawodu. Sam przyznał, iż z tego tytułu otrzymuje 800 – 1.000 zł miesięcznie, co pozwala mu partycypować w kosztach utrzymania mieszkania (znac. 00:16:42, k. 37v). O nienajgorszej sytuacji majątkowej pozwanego świadczy też fakt, iż zakupił samochód za kwotę 9.500 zł. Podkreślić należy również fakt, że jak przyznał pozwany, z otrzymywanego przez niego wynagrodzenia ponosi on koszty eksploatacji samochodu użytkowanego przez młodszego brata M. K..

Zdaniem Sądu, same tylko deklaracje pozwanego o chęci kontynuowania nauki są niewystarczające dla ustalenia jego niezdolności do samodzielnego utrzymania się. Oczywiście, że uzyskanie dodatkowych kwalifikacji pozwoli mu w przyszłości w łatwiejszym znalezieniu pracy. Jednak dorosły, sprawny życiowo i zdrowotnie człowiek powinien w pierwszym rzędzie starać się wykorzystać własne możliwości samodzielnego utrzymania się, a dopiero potem liczyć na pomoc innych osób. Zauważyć też należy, że nawet ukończenie jedynie szkoły zawodowej nie uniemożliwia dorosłej osobie podjęcia pracy zarobkowej, może co najwyżej ograniczać podejmowanie pracy wymagającej specjalistycznego wykształcenia. Podejmowanie praktyk przyuczających do zawodu nie może usprawiedliwiać rezygnacji z pracy zarobkowej. Wszakże pozwany posiada już zawód i wykształcenie zawodowe, na które istnieje popyt na rynku. Należy pozytywnie ocenić zachowanie pozwanego, który stara się uzyskać dodatkowe kwalifikacje. Jednak kontynuowanie nauki w szkole policealnej możliwe jest także w systemie zaocznym co pozwala na wykonywanie pracy w ciągu tygodnia. Pozwany powinien zatem dolożyć starań celem znalezienia zatrudnienia na pełny etat, uzyskując wynagrodzenie w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę – tym bardziej, iż posiada ku temu predyspozycje, a co także nie będzie stanowić przeszkody w dalszym kształceniu. Przeciwnie, zatrudnienie w pełnym wymiarze pozwoli podnieść kwalifikacje pozwanego i zdobyć doświadczenie zawodowe.

Nie budzi zatem wątpliwości, że konieczność kontynuowania nauki i uzyskania dodatkowych kwalifikacji nie ma dla znalezienia przez pozwanego pracy zarobkowej pozwalającej na samodzielne utrzymanie tak znaczącego wpływu, jak starał się wykazać w niniejszym postępowaniu.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd ustalił ustanie obowiązku alimentacyjnego powoda względem pozwanego, na dzień 2 września 2015 roku, na podstawie powołanych wyżej przepisów.

W trybie art. 102 k.p.c. Sąd odstąpił od obciążania pozwanego kosztami procesu.